

บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการ
เรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ADMINISTRATOR'S ROLE IN PROMOTING THE USE OF DIGITAL
TECHNOLOGY TO IMPROVE LEARNING MANAGEMENT IN SCHOOLS
UNDER THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATION, MUEANG
DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

¹สุนีย์ มุลสุตา, ²สังวาร์ วังแจ่ม, ³ทัศนีย์ บุญมาภิ และ ⁴มานะ ครุทธาโรจน์

¹Sunee Mulsuta, ²Sangwan Wangcham, ³Tasnee Boonmaphi

and ⁴Mana Kruttarod

¹มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย

¹North-Chiang Mai University, Thailand

¹audigust02@gmail.com, ²sungw_edq@yahoo.co.th, ³tasnee99@gmail.com

⁴manak@gmail.com

Received : February 20, 2024; **Revised** : March 28, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 136 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ คือ แต่งตั้ง

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

⁴ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

คณะกรรมการดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา กำหนดแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้ในการบริหารจัดการ จัดทำสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนอย่างครอบคลุมรอบด้าน กำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน ส่งเสริมพัฒนาเทคนิคการสอนของครูโดยเน้นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ปรับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมให้มีการนำผลการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนไปใช้ให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเป็นกระบวนการ จนเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหาร, เทคโนโลยีดิจิทัล, บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research was to examine the administrator's role in promoting the use of digital technology to improve learning management and to study the guidelines for developing the administrator's role in promoting the use of digital technology to improve learning management in schools under the local government organization in Mueang District, Lamphun Province. The sample included 136 school administrators and teachers, and 5 people in an interview. The tools used were questionnaires and interviews. The statistics used included the mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that the administrator's role in promoting the use of digital technology to improve learning management in schools under the local government organization in Mueang District, Lamphun Province, in overall, was at a high level. The guidelines for developing the administrator's role in promoting the use of digital technology to improve learning management were to appoint a supervisory committee responsible for the digital technology system of the school, analyze the problem conditions and needs of the school, establish a plan for the use of digital technology for the management, provide digital technology equipment that is necessary for teachers and students in a comprehensive manner, establish a budget management policy for providing digital technology equipment that is necessary for teachers and students, encourage the development of teacher teaching techniques by focusing on learning management for learners, adjust the role of school administrator in digital technology-based learning management,

define the role of school administrators and teachers in encouraging the clear implementation of student measurement and evaluation. Also, supervise the performance of teachers, in a process-based manner, to be the most effective.

Keywords : administrator's role, digital technology, administrator's role in promoting the use of digital technology

บทนำ

จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคมในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับประเทศไทยได้มีการนำโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ หรือ Thailand 4.0 เป็นกระบวนทัศน์ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน จึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากของระบบการศึกษาที่ต้องปฏิรูปการศึกษาใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของลักษณะการเรียนรู้และการพัฒนาของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาควรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ขณะที่สถานศึกษาก้าวไปสู่ศตวรรษใหม่นั้นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญขององค์กรสถานศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์วิธีการ กระบวนการต่างๆ ในองค์กรที่เอื้อและส่งเสริมความก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

ในการศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอุโมงค์ 1 ได้กล่าวว่า ปัญหาที่พบคือ ครูขาดการจัดการความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างน้อย ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้น้อยมากด้านวัสดุ ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (Hard ware) ยังไม่ขาดแคลนในด้านนี้ แต่รายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดยังไม่ทันสมัย และสถานศึกษาต้องการเป็นผู้กำหนดรายละเอียดของครุภัณฑ์ได้ด้วยตนเองเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานของสถานศึกษา ด้านโปรแกรมและสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โปรแกรมมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Software) สถานศึกษาได้รับการจัดสรรอย่างเพียงพอ แต่ยังขาดการนำไปใช้ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตควรจัดสรรให้มีความเร็วมากขึ้นกว่าปัจจุบันเนื่องจากมีจำนวนครุภัณฑ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนจำนวนมาก นอกจากนี้ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาล 1 บ้านกลาง ได้ให้ข้อมูลว่าปัญหาที่พบด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างน้อย ครูยังยึดวิธีการสอนแบบเดิม คือบรรยายหน้าชั้นเรียน แต่ส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูยังไม่มีหรือนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านบริหารจัดการและให้บริการทางการศึกษา สถานศึกษายังขาดรูปแบบระบบสารสนเทศ และควรจัดอบรมให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ

พัฒนาการเรียนรู้ในระดับเบื้องต้น และผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลประตูลี้ ได้พูดถึงปัญหาที่พบ คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลประกอบการจัดการเรียนรู้ ครูและนักเรียนขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลทางการศึกษา ไม่เข้าใจและรู้จักวิธีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้น ขาดความชำนาญในการใช้ นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน แต่ขาดความต่อเนื่องในการใช้งาน ผู้บริหารไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและขาดงบประมาณในการส่งเสริมการใช้งาน จากปัญหาที่กล่าวมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกด้าน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาภายใต้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 208 คน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 6 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 136 คน ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Crejcie and Morgan.1973 : 1088) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย(Proportional Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนจำนวนผู้บริหารและครูของแต่ละโรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจงจากผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยได้ศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา พุทธิพงษ์ ทองเขียว (2562) ศศิกัญจน์ แปะงามนกุล (2561) วัชรภรณ์ คงเกิด (2561) รัชพล เต้จ๊ะยา (2558) สุธี ภาระหันธ์ (2562) วัฒนชัย บุญสนอง (2561) ลัดดาวัลย์ พัวพัน

วัฒนธรรม (2565) ศรุตยา แววรรณและอุไร สุทธิรัมย์ (2564) ยุภาวรัตน์ ชันตีกรม (2565) ญัฐฉิณี มหานิติพงษ์และคณะ (2564) กัลยาณี บังสี (2566) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดระบบ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม ด้านภาวะ ผู้นำทางวิชาการ และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มี 4 ด้าน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ พัฒนาการจัดการเรียนรู้		ระดับปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.96	1.07	มาก
2	ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อม	4.03	1.01	มาก
3	ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.05	0.92	มาก
4	ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	3.87	1.06	มาก
โดยรวม		3.98	1.02	มาก

จากตาราง 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้และความตระหนักแก่บุคลากรของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเป็นระบบพร้อมกันนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำระบบบริการเทคโนโลยีดิจิทัลให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน

ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสื่อสารแบ่งปันข้อมูลและส่งข่าวสารกันในสถานศึกษา เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ หรือช่องทางอื่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประมวลผลด้วยระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

2. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้ผลดังนี้

ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวทางดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่จะให้ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาที่ชัดเจน
2. กำหนดแผนการที่ชัดเจนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ
3. กำหนดตัวชี้วัดการใช้งานของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานต่างๆของสถานศึกษา
4. ให้คำแนะนำและการสนับสนุนบุคลากรอย่างเหมาะสม

5. จัดให้มีระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา ในทุกๆ ด้าน ทุกสิ้นปีการศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม มีแนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารควรศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา
2. จัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนอย่างครอบคลุมรอบ

ด้าน

3. กำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน โดยคำนึงถึงเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามหลักธรรมาภิบาลมาดำเนินการตามนโยบาย

4. ประเมินผลการดำเนินการทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ ตามนโยบาย เพื่อรวบรวมข้อมูลและประมวลผลเป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาการทำงานในปีต่อไปด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในประเด็นผู้บริหารสามารถวางแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาการศึกษา มีแนวทางการพัฒนา คือ จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการพัฒนาระบบ นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการในสถานศึกษา อีกทั้ง ควรมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีแนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีความพร้อม และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารและครูควรตระหนักและเข้าใจบริบทของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

3. ส่งเสริมพัฒนาเทคนิคการสอนของครูโดยเน้นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

4. ปรับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เป็นฐาน

5. สร้างระบบการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะและสร้างช่องทางการสื่อสารที่ครูและบุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงได้

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้

1. ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประมวลผลด้วยระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

2. กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมให้มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเป็นกระบวนการ

3. กำหนดแนวทางหรือกระบวนการ นิเทศ กำกับ ติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดให้ชัดเจน

4. ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องฝึกการใช้ระบบวัดและประเมินผลออนไลน์ จัดทำคู่มือและวิธีโออิบายการใช้ระบบวัดและประเมินผล และนำระบบเข้าสู่การใช้งานในระบบประจำวันของสถานศึกษา

อภิปรายผล

1. การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดสรรทรัพยากร โครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ

2. การศึกษาแนวทางพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้ดังนี้

ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล คือ ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคคลที่จะให้ดูแลรับผิดชอบระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาที่ชัดเจน กำหนดแผนการที่ชัดเจนในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการ กำหนดตัวชี้วัดการใช้งานของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานต่างๆของสถานศึกษา ให้คำแนะนำและการสนับสนุนบุคลากรอย่างเหมาะสม จัดให้มีระบบการกำกับติดตาม ประเมินผลการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน ทุกสิ้นปีการศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุธี ภาระพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนวัดนवलนครพิศ พบว่า ด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในเรื่อง การวิเคราะห์ ออกแบบและจัดทำระบบบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รวมถึงสนับสนุนให้มีระบบกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐานและสภาพแวดล้อม คือ ผู้บริหารควรศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียนอย่างครอบคลุมรอบด้าน กำหนดนโยบายการบริหารงบประมาณในการจัดหาสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน โดยคำนึงถึงเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินการตามนโยบาย พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินการทั้งก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังดำเนินการตามนโยบาย

เพื่อรวบรวมข้อมูลและประมวผลเป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนาการทำงานในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ศรุตตา แวสุวรรณและอุไร สุทธิรัมย์ (2564) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบำรุงรักษาซ่อมแซมคอมพิวเตอร์และจัดสรรคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับครู เพื่อให้ครูได้สร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆได้ด้วยตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะความรู้ในการใช้เทคโนโลยีจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อการผลิตพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้บริหารจัดการสถานศึกษาให้ต่อเนื่องตามบริบทของสถานศึกษา

ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงทำให้ผู้เรียนมีความพร้อม และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่องภายใต้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ผู้บริหารและครูควรตระหนักและเข้าใจบริบทของสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ควรส่งเสริมพัฒนาเทคนิคการสอนของครูโดยเน้นการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ปรับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นฐาน สร้างระบบสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และสร้างช่องทางการสื่อสารที่ครูและบุคลากรทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิภาญจน์ แปงงามนกุล (2561) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ด้านการเรียนการสอน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้นำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาหลักสูตรคู่มือ สื่อการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนต้องจัดสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และดูแลกำกับการใช้สื่อของผู้เรียน ควรประชุมวางแผนกำหนดนโยบายเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน และจัดงบประมาณในด้านการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีให้มากพอ

ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประมวผลด้วยระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู กำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการส่งเสริมให้มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้ชัดเจน พร้อมทั้งมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเป็นกระบวนการ กำหนดแนวทางหรือกระบวนการ นิเทศ กำกับ ติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดให้ชัดเจน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องฝึกการใช้ระบบวัดและประเมินผลออนไลน์ ควรจัดทำคู่มือและวิดีโออธิบายการใช้ระบบวัดและประเมินผล และนำระบบเข้าสู่งานใช้งานในระบบประจำวันของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยาณี บังสี(2565) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขต

คลองสามวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดให้ครูรายงานผลการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน อภิปรายผลได้ดังนี้ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดสรรทรัพยากรโครงสร้างพื้นฐาน และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านที่ควรได้รับการพัฒนาที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารควรสร้างความตระหนักในความสำเร็จและความจำเป็นของการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ประมวลผลด้วยระบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนของครู ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาภายใต้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยาณี บังสี.(2566). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนรู้ตามทรรศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร.วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ปีที่ 17 ฉบับที่1(มกราคม – มิถุนายน พ.ศ 2566.*
- ณัฐินี มหานิติพงษ์และคณะ.(2564). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษาในอำเภอบุณฑริกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย ปีที่5 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2564.*
- บุญชม ศรีสะอาด.(2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- พุทธิพงษ์ ทองเขียว. (2562). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*

- ยุภาวรัตน์ ชันตีกรม.(2565). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศและการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ*.
วารสารวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2565.
- วิชรภรณ์ คงเกิด.(2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่*.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิฒนชัย บุญสนอง. (2561). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศศิกานูญน แปะงามนกุล. (2561). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2559). *การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://www.truelookpanya.com/knowledge/content/5_2_2_3_2_-edu-t2s1-t2-t2s3-.
- Krejcic, R. V., & Morgan, D.W. (1970). *Educational and Psychological Measurement*. New York: Minnisota University.

